

گزیده ای از توصیه هایی درباره حاکمیت شرکتی:

ارکان اصلی حاکمیت شرکتی بیمه گران

ترجمه اداره مطالعات طرح و توسعه

مقدمه

این یادداشت ارکان کلی و سطح بالای حاکمیت شرکتی برای بیمه گران را دارا است و بر مبنای ارزیابی مجدد شرایط مربوطه توصیف شده در تعدادی از اسناد تصویب شده توسط هیئتهای بین المللی مانند OECD، کمیته Basel بر نظارت بانکداری، بانک جهانی و خود انجمن بین المللی ناظران بیمه (IAIS) پیش نویس می شود. همچنین، بهترین شیوه های توصیف شده در مقالات منتشر شده توسط سازمانهای بخش خصوصی در نظر گرفته شدند. اسناد بررسی شده در طی ارزیابی مجدد در ضمیمه ۲ توصیه به کمیته فنی لیست می شوند.

اسناد در شیوه ارزیابی مجدد حاکمیت شرکتی با سطح مختلفی از جزئیات درج شدند. هدف این یادداشت فراهم آوردن تلفیقی از ارکان سطح بالایی است که از اسناد بررسی شده منتج می شوند. این یادداشت بهترین شیوه شناسایی شده در اسناد منظور شده در ارزیابی مجدد را نشان می دهد. در حالیکه مرکز توجه این یادداشت بر روی جنبه های حاکمیت شرکتی قابل اعمال بر بیمه گران و جنبه های حاکمیت شرکتی مشاهده شده در رویکرد نظارتی است، بمنظور صدور شرایط جدید IAIS در نظر گرفته نمی شود. از این رو، در اصطلاحات IAIS این یادداشت، مقاله ای نظارتی یا "مقاله ای قانع کننده"^۱ نیست بلکه اطلاعات مرجعی برای IAIS و برای کار آتی گروههای مشغول به کار کمیته فنی است. این یادداشت توسط گروه کاری حاکمیت شرکتی در پاسخ به حکم داده شده توسط کمیته فنی پیش نویس می شود. "گروه کاری"^۲ سعی در تحول بیشتر نکرده اند بلکه سعی در تلفیق اصول سطح بالایی کرده اند که از ارزیابی مجدد تلخیص شده اند. هر نوع زبان تجویزی استفاده شده در این مقاله، زبان استفاده شده در اسناد اصلی را نمایان می سازد.

کلید

این یادداشت برای ساختار حاکمیت شرکتی متشکل از هیئت مدیران و مدیریت ارشد بکار می رود. بهر حال اذعان می شود که حوزه های قضایی، تفاوتهایی را با توجه به ساختارها و عملکردهای هیئت مدیران و مدیریت ارشد دارا

¹ Supporting paper

² Task Force

هستند. برخی حوزه های قضایی دارای "ساختار دو طبقه ای/دو مجلسی"³، نقش نظارتی/سرپرستی هیئت مدیران را برای هیئت نظارتی مستقل دارای هیچ نوع مسئولیتهای اجرایی اما دارای مسئولیت سرپرستی تعیین کرده اند. بنابراین در این ساختارها، هیئت بیمه گر (گاهی اوقات با عنوان "هیئت مدیریت" اشاره می شود) پاسخگو و مسئول حاکمیت بیمه گر است درحالیکه "هیئت نظارتی" پاسخگو و مسئول نظارت عملکرد بیمه گر و نیز برای نظارت "هیئت مدیریت" است. از سویی دیگر حوزه های قضایی دارای ساختار یک طبقه ای، مسئولیت وسیعتری متشکل از هم سرپرستی و هم حاکمیت را در اختیار هیئت مدیران می گذارد. در این ساختارها، هیئت مدیران هم از اعضای اجرایی و هم از اعضای غیر اجرایی تشکیل می شوند. تنوع این ساختارها نیز وجود دارد.

بنابراین، اصطلاحات "هیئت مدیران" و "مدیریت ارشد" استفاده شده در این مقاله ممکن نیست به تنهایی برای همان مفاد استفاده شده در متن قانونی و/یا ملی، کاربردی مناسب باشند اما بایستی برای عملکردهای حاکمیتی و سرپرستی خاص درحیطه بیمه گر بکار روند.

ارکان حاکمیت شرکتی درج شده در این یادداشت لزوماً نیابستی در وضع قوانین و مقررات نظارت بیمه به خودی خود منعکس شوند. این ارکان ممکن است در اسناد قانونی دیگر مانند قانون شرکت یا دیگر مقررات کلی یا رهنمودهایی از طرف انجمنهای صنعت درج شوند.

ساختار حاکمیتی

ساختار: ساختار یک طبقه ای یا دو طبقه ای/دو مجلسی

همانطور که در پاراگراف ۳ ذکر شد، شیوه ها و قواعد مختلفی برای توافقات حاکمیت شرکتی در حوزه های قضایی دارای ساختارهای یک طبقه و دو طبقه/دو مجلسی وجود دارند. گرچه هیچ نگرشی درباره اینکه کدامیک از توافقات بهتر هستند اتخاذ نمی شود، انتظار می رود هر نوع الگو(روش کار) که در پیش گرفته می شود، ارکان گسترده تر حاکمیت شرکتی مناسب قابل اعمال باشند.

ساختارهای حاکمیت شرکتی و توافق باید هم برای سهامداران عمده داخلی و هم سهامداران عمده خارجی شفاف باشند تا تضمین کنند که سرپرستی مؤثر و پاسخگویی(مسئولیت) هیئت مدیران و مدیریت ارشد بیمه گر وجود دارد. جزئیات چنین ساختارها و توافقاتی از جمله شرایط مراجعه برای هر نوع کمیته ای باید در دسترس سهامداران عمده باشد.

³ Two-tier/bicameral structure

تشکیل کمیته ها

بسته به اندازه، ماهیت و پیچیدگی بیمه گر، ممکن است دارا بودن کمیته های اختصاص یافته برای عملکردهای خاصی مناسب باشد. بویژه در اکثر موارد داشتن کمیته حسابرسی مستقل، مناسب در نظر گرفته می شود. همچنین ممکن است ایجاد کمیته های جداگانه بمنظور مدیریت ریسک، پاداش دهی اعضای هیئت، انتصاب اعضای هیئت و بمنظور اخلاقیات مناسب باشد.

سهامداران عمده

بیمه گران بایستی منافع تمامی سهامداران از جمله دارندگان بیمه نامه ها را بعنوان گروه خاصی از سهامداران عمده در نظر بگیرند. این موضوع برای هر نوع بیمه گر، سهامدار پذیرفته شده بیمه گران و نیز بیمه های تعاونی و غیره بکار می رود. بیمه گران باید تضمین نمایند که هیئت مدیران تمامی طبقات سهامداران را نشان می دهند اعم از اینکه سهامداران خرد، اعضای یا دارندگان بیمه نامه ها باشند. در مورد بیمه گران تعاونی، دارندگان بیمه نامه نیز از نظر اصولی استحقاقها یا حقوق عضویت معینی را با توجه به مشارکت بیمه ای دارا هستند که بایستی شناسانده شوند.

وظائف و مسئولیتهای هیئت مدیران

شرح مسئولیتهای هیئت مدیران

هیئت مدیران پاسخگو و مسئول هدایت، کنترل و حاکمیت بیمه گر است. تفویض اختیار به کمیته های هیئت، مسئولیتهای هیئت مدیران را از دوششان بر نمی دارد.

انتظار می رود که هیئت مدیران سیاستها و استراتژیهای را برای بیمه گر ایجاد نمایند؛ از جمله شیوه های نائل شده به این سیاستها و استراتژیها و رویه های کاری برای نظارت و ارزیابی پیشروی بسوی این سیاستها. در انجام این امر، هیئت مدیران باید منافع سهامداران را در نظر بگیرد.

هیئت مدیران تضمین می نماید که بیمه گر از تمامی قوانین مربوطه، مقررات و هر نوع ضوابط رفتاری مناسب پیروی می کند.

هیئت مدیران اختیار روزانه مربوط به مدیریت بیمه گر را به مدیریت ارشد می سپارد. این هیئت، مدیریت ارشد را سرپرستی و کنترل می کند. مدیریت ارشد توسط هیئت مدیران منصوب و عزل می شود.

وظائف و مسئولیتهای مدیریت ارشد

مدیریت ارشد مسئول کسب و کار روزانه بیمه گر است. این مدیریت توصیه های مربوط به اهداف، استراتژی، طرحهای کسب و کار بیمه و سیاستهای اصلی را در اختیار هیئت مدیران قرار می دهد.

ارزشهای حرفه^۴، فرهنگ حاکمیتی و اتحاد رفتار (عمل)

هیئت مدیران استانداردهای اخلاقی بالایی را اعمال می کنند و استانداردهای رفتار حرفه ای و رفتار اخلاقی را برای اعضاء هیئت مدیران، مدیریت ارشد و دیگر پرسنل وضع می کنند. هیئت مدیران از روند مؤثر، مناسب و مستمر پیروی از این استانداردها اطمینان حاصل می کنند. هیئت مدیران استاندارد برای ارزشهای حاکمیتی را تعیین می کنند.

کنترل داخلی و مدیریت ریسک

بمنظور نظارت ریسکهای پذیرفته شده توسط بیمه گر، هیئت مدیران سیستم کنترل داخلی و مدیریت ریسک از جمله وظائف مستقل مدیریت ریسک را که مربوط به اندازه، ماهیت و پیچیدگی کسب و کار بیمه هستند را وضع می کنند.

حسابرسی داخلی

هیئت مدیران وجود عملکرد حسابرسی داخلی ای را تضمین می کنند که "حسابرسیهای عینی، مستقل و ریسک محور"^۵ از روندها و ساختار شرکت را انجام می دهند و تمامی مسائل مربوط را بطور بموقع به هیئت یا یکی از کمیته هایش گزارش می دهد.

هیئت مدیران و هر یک از کمیته های مربوطه باید گزارشهای حسابرسی داخلی منظم و ویژه را دریافت و بررسی نمایند.

⁴ Business values

⁵ Objective, independent and risk-oriented audits

اطلاعات مدیریت

هیئت مدیران تمامی اطلاعات ضروری برای انجام وظائفش در تعیین سرپرستی، کنترل و حاکمیت بیمه گر را درخواست، دریافت و بررسی می نماید. مدیریت ارشد تضمین می نماید که هیئت مدیران دسترسی به تمامی اطلاعات مربوطه درباره بیمه گر را دارد. این امر به علت تضمین این موضوع است که هیئت مدیران به روشی بموقع از پیشرفتهای و رویدادهای مربوطه و مهم آگاه می شوند.

ترکیب هیئت مدیران

اندازه و ترکیب هیئت مدیران

اندازه و ترکیب هیئت مدیران باید کافی باشد. این امر تضمین می کند که همگی آنان دانش، مهارت، تجربه، تعهد و استقلال کاملی را در اختیار دارند تا با در نظر گرفتن اندازه، ماهیت و پیچیدگی کسب و کار بیمه، وظائف و مسئولیت‌هایشان را بطور مؤثری انجام دهند.

مدت تصدی اعضاء هیئت

رویه های مربوط به انتخاب، انتخاب مجدد، انتقال و بازنشستگی اعضاء هیئت مدیران باید ارائه و مستند شوند. عضویت هیئت مدیران دستخوش انتخاب مجدد دوره ای است.

ویژگیها

دانش کافی از ساختار گروه، ساختار سازمانی، روندها⁶ و محصولات

هیئت مدیران و مدیریت ارشد باید با ساختار عملیاتی بیمه گر در تمامی حوزه های قضایی که بیمه گر در آنها کار می کند آشنا باشد. همچنین باید آگاهی کلی از "سهامهای نگهداری کسب و کار بیمه"⁷ و محصولات بیمه گر داشته باشند.

هیئت مدیران خصوصاً باید همچنانکه بیمه گر در اندازه و پیچیدگی رشد می کند، سعی در توسعه و حفظ سطح مناسبی از تخصص و دانش داشته باشند.

اعضاء هیئت باید بتوانند زمان و تعهد کافی را برای انجام مسئولیت‌هایشان اختصاص دهند.

⁶ Processes

⁷ Lines of business

هیئت مدیران شرکت مادر باید با ریسک‌های اصلی و مسائلی که موجودیتهای گروه را تحت تأثیر قرار می دهند آشنا باشند.

معیارهای مناسب و بجا

اعضاء هیئت، مدیریت ارشد و کارمندان کلیدی بیمه گر باید برای انجام وظایفشان شایسته و مناسب باشند. این موضوع مستلزم آن است که دارای صداقت، شایستگی، تجربه و ویژگیهای مناسبی باشند. همچنین باید آشنایی کاملی از وظایفشان در حاکمیت شرکتی داشته باشند و قادر به اعمال قضاوت درست درباره امور بیمه گر باشند. اعضای هیئت مدیران، نقض وظیفه صداقت خویش را باید بعنوان زمینه‌هایی برای عزلشان از هیئت مدیران در نظر بگیرند.

ویژگیهایی برای صاحبان مهم یا سهامداران کنترل کننده

صاحبان مهم یا سهامداران کنترل کننده باید برای انجام وظایفشان مناسب باشند. این امر مستلزم آن است که آنان دست کم، دارای صداقت و ویژگیهای مناسب و وضعیت مالی معقولی باشند. صاحبان پیشنهاد شده باید ذخائری^۸ را برای فراهم آوردن حداقل سرمایه ضروری داشته باشند.

تضادهای منافع

اعضاء هیئت مدیران و مدیریت ارشد باید از تضادهای منافع یا از تضادهای منافع مشاهده شده ای اجتناب نمایند که ممکن است مانع ادای کامل وظایف آنان، با وظیفه اشان بعنوان یا عضو هیئت مدیران یا مدیریت ارشد بیمه گر، و دیگر فعالیتها و تعهداتشان شود.

هیئت مدیران باید سیاستهایی را مطرح نمایند که تضادهای منافع را مورد ملاحظه قرار می دهد و این سیاستها را بطور منظم بررسی نمایند. این سیاستها باید رویه های کاری را برای اعضاء هیئت، مدیریت و کارمندان بمنظور گزارش تضادهای بالقوه دارا باشند. هیئت مدیره باید تضمین نماید که مدیریت ارشد این سیاستها را بکار می بندد.

⁸ Resources

مغایرتها

اعضاء هیئت مدیران و مدیران ارشد نبایستی همزمان دو جایگاه را با یک بیمه گر داشته باشند (یعنی با یک موجودیت حقوقی) که این موضوع ممکن است منجر به تضاد مهمی شود. جداسازی جایگاه رئیس هیئت مدیران و مدیر اجرایی اصلی، شیوه مناسبی به حساب آورده می‌شود. در جایی که این جایگاهها در یک شخص جمع می‌شوند، کنترل‌های مناسبی برقرار خواهند بود تا تضمین نمایند که مدیریت به اندازه کافی به هیئت مدیران پاسخگو است.

پاداش دهی و امتیازها⁹

سیاست پاداش دهی از طرف اعضاء هیئت مدیران و مدیریت ارشد باید توجهی به عملکرد افراد و نیز به عملکرد بیمه گر داشته باشد. سیاست پاداش دهی نباید محرکهایی را دارا باشد که رفتار نسنجیده ای را ترغیب کنند. هیئت مدیران باید تضمین نمایند که مدیریت ارشد سیاستهایی را بکار می‌بندد که فعالیتها، روابط یا موقعیتهایی را منع می‌کنند (یا به نحوی شایسته محدود می‌کنند) که ممکن است از کیفیت حاکمیت شرکتی، مانند قرض دادن به اعضاء هیئت مدیران یا سهامداران کنترل کننده بکاهد.

افشاگری و شفافیت

بیمه گران مستلزم افشای اطلاعات درباره وضعیت مالیشان و ریسکهایی که در معرض آنها قرار دارند هستند. اطلاعات افشا شده باید در طی زمان مربوط، بموقع، دردسترس، جامع و پرمعنی، قابل اطمینان، مقایسه کردنی و منجسم باشند.

این اطلاعات، اطلاعات کمی و کیفی درباره وضعیت مالی و عملکرد مالی و توصیفی از حاکمیت شرکتی را دارا هستند.

بیمه گران باید، دست کم سالانه، صورتهای مالی را ارائه دهند و این صورتهای را در دسترس سهامداران قرار دهند. هیئت مدیران باید سیاستهایی را افشا نمایند که تضادهای منافع، رفتار عادلانه مشتریان و اطلاعاتی را که با سهامداران در میان می‌گذارند را مورد ملاحظه قرار دهند. همچنین، نظام (مکانیزم) برای پرداخت خسارت باید به دارندگان بیمه نامه‌ها افشا شود.

⁹ Remuneration and benefits

آکچوئری

انتصاب یا تعیین آکچوئری

بیمه گر باید آکچوئری را پیشنهاد نماید که به هیئت مدیران و مدیریت ارشد - حداقل در مورد "موجودیت بیمه عمر"¹⁰، گزارش می دهد. این کار آماری باید ترجیحاً توسط آکچوئر تعیین شده انجام شود. همچنین ممکن است توسط مدیر بیمه گری انجام شود که بهتر است امکان مستقیماً گزارش دادن یا توسط مشاور خارجی گزارش دادن را دارا باشد.

عدم وابستگی آکچوئر

آکچوئر باید به روشی مستقل عمل نماید تا از تضادهای منافع دوری نماید. به آکچوئرهای نباید اجازه داشتن دو جایگاه همزمان با یک بیمه گر داده شود که این موضوع ممکن است منجر به تضاد مهمی شود.

ویژگیها

آکچوئر باید دستخوش استانداردهای شایستگی و صلاحیت تعیین شده توسط هیئتهای حرفه ای باشد و باید در معرض جواز و استانداردهای اخلاقی مناسب باشد.

دسترسی به هیئت، کمیته حسابرسی و حسابرس خارجی

آکچوئر باید دسترسی مستقیم به هیئت مدیران یا کمیته ای از هیئت، مانند هر نوع کمیته حسابرسی داشته باشد. آکچوئر باید مسائل مربوطه را به هیئت مدیران بطور بموقع گزارش دهد و تمامی گزارشهای مربوطه را در اختیار هیئت قرار دهد.

آکچوئر باید قادر به گزارش و ارتباط با حسابرس خارجی درباره مسائل مربوط به انجام وظایف خاصشان باشند.

گزارش دهی به ناظر

تمامی گزارشها و "مستندات قانع کننده"¹¹ توسط آکچوئر باید در دسترس ناظر باشد.

¹⁰ Life insurance entity

¹¹ Supporting documentation

حسابرس خارجی

انتصاب

حسابرس خارجی باید در گردهمایی عمومی سهامداران یا اعضاء بیمه گر منصوب شود. حسابرس خارجی باید حسابهای بیمه گر را حداقل بطور سالانه تأیید نماید.

عدم وابستگی

حسابرس خارجی باید مستقل از بیمه گر، هیئت مدیرانش و مدیریتش باشد. طرفهای (شرکای) حسابرسی بیمه باید به نوبت بطور دوره ای کار کنند.

ویژگیها

حسابرس خارجی باید دستخوش استانداردهای شایستگی و صلاحیت شدید تعیین شده توسط هیئتهای حرفه ای و استانداردهای مناسب درباره اخلاقیات و جواز باشد.

دسترسی به هیئت و کمیته حسابرسی

حسابرس خارجی باید دسترسی بی واسطه ای به هیئت مدیران یا کمیته ای از هیئت مانند کمیته حسابرسی داشته باشد. حسابرس خارجی باید مسائل مربوطه را به هیئت مدیران بطور بموقع گزارش دهد و تمامی گزارشهای مربوطه را برای هیئت فراهم آورد.

گزارش دهی به ناظر

تمامی گزارشها و مستندات حسابرسی قانع کننده توسط حسابرس خارجی باید در دسترس ناظر باشد. حسابرس خارجی باید ناظر را فوراً از هر نوع پیشامدی آگاه نماید که ممکن است بطور جدی وضعیت مالی بیمه گر، حسابداری یا ذخیره سازیش یا سازمان دهی مدیریتیش و سازماندهی هر نوع تخطیهای کیفی و بی نظمیهای مهم را تحت تأثیر قرار دهد.

نظارت

ناظر باید حاکمیت شرکتی را بعنوان یک رکن محافظت دارنده بیمه نامه در نظر بگیرد.

ناظر باید اختیاری در تأمین رهنمود درباره حاکمیت شرکتی منطقی برای بیمه گران داشته باشد. در ایجاد رهنمود، ناظران باید بپذیرند که بیمه گران ممکن است شیوه های مختلفی را برای حاکمیت شرکتی اتخاذ نمایند. این شیوه ها متناسب با اندازه، ماهیت، پیچیدگی، ساختار و نمودار ریسک بیمه گر هستند. روند نظارتی باید این موضوع را در ارزیابی حاکمیت شرکتی بیمه گر در نظر بگیرد.

ناظر باید پیروی بیمه گر از استانداردها و اصول حاکمیت شرکتی قابل اعمال را مطالبه و تأیید نماید. وی باید معلوم نماید که آیا بیمه گر شیوه ها و سیاستهای حاکمیت شرکتی منطقی را اتخاذ و بطور مؤثری بکار بسته است. انتصاب حسابرسان خارجی و آکچوئرهای ممکن است در معرض بررسی نظارتی باشد. انتقال یا عدم پذیرش ممکن است در جایی نیاز باشد که حسابرس خارجی یا آکچوئر از درخواستهای مناسب و بجا پیروی نمی کنند یا ناتوان در انجام بطور شایسته وظایف و عملکردهای ضروری هستند.

ناظر باید مدیریت ریسک و کنترلهای داخلی بیمه گر را بررسی نماید و کفایت آنان را با توجه داشتن به اندازه، ماهیت و پیچیدگی کسب و کار بیمه بازبینی نماید و ملزم به تقویت مدیریت ریسک و کنترلهای داخلی، در هر کجا لازم است، باشد.

ناظر باید پیشنهادات را تأیید یا رد نماید تا مالکیت قابل ملاحظه یا هر نوع منفعت دیگر را در بیمه گری کسب نماید که منجر به اعمال کنترل بر روی بیمه گر توسط آن مالک بطور مستقیم یا غیر مستقیم، به تنهایی یا با همکار(ان) می شود.

ناظر باید اطلاعات افشاء شده توسط بیمه گران را نظارت نماید و اقدامات لازم بمنظور اطمینان از پیروی از شرایط افشاجری را انجام دهد.

ناظر باید ملزم نماید که ساختار گروههای مالی در برگیرنده مالکان بالقوه و واقعی کنترل کننده بیمه گران کاملاً شفاف است بطوریکه نظارت گروههای بیمه گری به تأخیر انداخته نخواهد شد.

ناظر باید توجه هیئت مدیران و مدیریت ارشد را به هر نوع مسئله ای جلب نماید که از طریق فعالیتهای نظارتیشان به آنها پی می برد و هیئت مدیران و مدیریت ارشد را بطور بموقع ملزم به اتخاذ اقدامات اصلاحی نماید.